

(ע"ה) עליו עדים בזה וכיצד בזה (ל"ב) (ע"ה) מעבירין אותו. ושלית צבור שהוא שוחט ובודק, לא יתפלל בברכים (ל"ג) (ע"ה) הצואין ומסירין. ואם אינו רוצה (ס"ה) להחליף בגדיי בשעת התפלה ולהתפלל, מעבירין אותו. ושלית צבור המנבל פיו או שמדבן (ל"ד) (ע"ה) בשיירי הנכרים ממחין בידו שלא לעשות כן, ואם אינו שומע מעבירין אותו (כל בו דף קנ"ה ע"ד). * (ס"ה) שלית צבור שהקוין (ס"ו) ורוצה למנות בנו לסינו לפקדים, אף על פי שאין קול בנו (ל"ו) (ס"ה) ערב בקולו, אם ממלא מקומו בשאר דברים, בנו קודם לכל אדם ואין הצבור יכולין למחות בידו (תשובת הרשב"א סימן ש): **כו. "קתל שנהגו למנות**

באר היטב

רש"י בתשובה סימן ז שלית צבור שהיה שוחט ונמצא שפטר טרפה בחזקת פשרה בשוגג או שהיה מנקה ונמצא אחריו חלב, אף על פי שמעבירין אותו מאמנתו אין מסלקין אותו משלית ציבור. ועין לעיל סיף קטן ז מה שכתבתי בשם מושפטי דרך חלק ב סימן עה. וכתב נסות הגדולה, דמקדש"ל מודה דאין למנותו לבתחלה. ועין בספר תורת אמת סימן קנ"ה דין שלית צבור שהקוין בעקבות של עובדי נזבים. קהל שחלקו תפלת ראש השנה יום פסח כהן, אם קהל אחר מהם ולא יוכל להתפלל איש ראשי להעמיד איש אחר במקומו וביד הקהל דוקא להעמיד, תשובה שער אפרים סימן לא, ועין בתשובת נסות וחקקאל סימן יג. ראובן שהיה מחזק להתפלל פירי בנים נזרים ואחר כך נתאלמן, וקמו עליו קצת מעבירים לומר שלא יוכל להתפלל מפני שאין לו אשה, בתשובה פני משה סימן כד מצד פנים לבאן ולכאן, ולבסוף העלה דאין להעבירו מפני דבר פה שאין בו חטא משפט הדברים המעבירים, ונודו צריך שם לסיק דהאש והוא פקר ארס עין שם ועין בלקט הקמח דף י"א ע"ב: (ל"ו) ערב, ובכלר שלא קהא קולו משנה. וכלל גדול בכל המנינים הן קודם. והפסחים שהם פטר תורה אין פניהם קודמין, רק מהלל

משנה בורח

למסרו לעב"ם ולא מסר, אף על פי שמכר הדבר אפלו לאדם שאינו שלית צבור, אינו נפסל על כך, אלא גוצרין בו ומתירין בו שאם יוסיף לומר בברכים הללו שיעבירוהו ממעלתו, ואם הוסיף במדרו ראוי להעבירו: (ע"ה) עליו עדים. ומדברי המגן אברהם לעיל בסעיף קטן ז משמע דאפלו בקלא דלא פסיק, תמיד מותר עליו להעבירו, וכן משמע בים של שלמה חלין סוף סימן נב, ועין בבאור הלכה: (ע"ה) מעבירין אותו. ואם עשה תשובה, מהני שלא לסלקו אף אם עבר במזיד, אבל למנותו, במכר בסעיף ה בהג"ה דבמזיד לא מהני תשובה, דאין פקדו נאה. ועין שם במשנה ברורה סעיף קטן כב. ואם עשה בלדונו עברה וצדן לא שב, אף אם מנחה מעבירין אותו, דפסול בעברה לעדות ופרי מדרים: (ס"ה) הצואין. שלית צבור שמתוך חליו לאנסו אי אפשר לנקות להיותו טהור מקרה לילה, ואין מטהר עצמו כלל, והוא שלית צבור, אפשר בקמים נזרים, (ס"ה) יש לגער בו שיתבל, ועל כל פנים שיוציא הבגדים הצואים מעליו, ואם לא ישמע לדברי חכמים לרחץ פה פה ולהסיר הבגדים הצואים מעליו, ראוי להעבירו: (פ"ה) להחליף. וטוב (ס"ה) שחליף בגדיו המלכלכים כל היום כשהולך בין הכריות, שלא יהא בכלל המשנאים, דכשם שתלמיד חכם אסור לצאת בשוק בבגדיו המלכלכים (ס"ה) כך שלית צבור אף על פי שאינו תלמיד חכם: (פ"ה) בשיירי הנכרים. רוצה לומר, בנגון (ס"ה) שהנכרים מנגנים בו לעבודת גזולים שלהם. וב"ח בתשובה סימן כז כתב, דוקא בנגון שמתיר לזה. והולך בפרקאות של עובדי גזולים פסול להיות שלית צבור בראש השנה ויום הכפורים, אלא אם כן עשה תשובה ואליה נהה בשם תורת אמת. ונראה לי דמירי שלא נשאר על ידי זה ממון חבירו בידו, כגון שהיה בזה דיניהם בדינו, אפלו הכי פסול על כל פנים בראש השנה ויום הכפורים, דהוא עון גדול מצד עצמו, כדאיתא בחשן משפט סימן כו, דאי לא הכי הלא הפסול מתמת עברה אפלו בשאר ימות השנה אין לו להיות שלית צבור,

שלית ציבור שבתו ונתה תחת בעלה, אם אי אפשר באחר חשוב כרעבר וכשר, מהר"י מברגא שדי נסות הגדולה. וכתב עלת תמיד משמע דאפלו אם פקר נתקבל לשלית ציבור קבוע מסלקין אותו אי איכא אחר, וכל שכן שאין למנותו לבתחלה, עין שם. ועין לקטן סימן קכ"ה סעיף קטן ע"א מה שכתבתי שם בשם שרי נסות הגדולה ובשם שבת יעקב לענין פה. שלית ציבור שפסול קולו ששומע באלו הוא מותר ושובר פסול לשלית ציבור, מהר"י מברגא שרי נסות הגדולה: (ג"ה) מעבירין אותו. ואם עשה תשובה אין מעבירין אותו, עלת תמיד, עין שם: (ל"ה) הצואין. שלית ציבור שמתוך חליו לאנסו אי אפשר לנקות להיותו טהור מקרה לילה ואין מטהר עצמו כלל והוא שלית ציבור, אפשר בקמים נזרים יש לגער בו שיתבל, ועל כל פנים שיוציא הבגדים הצואים מעליו, ואם לא ישמע לדברי חכמים לרחץ פה פה ולהסיר הבגדים הצואים מעליו, ראוי להעבירו, מהר"א דחקר ז"ל בתשובתו ורע אברהם חלק ארץ חיים סוף סימן ו, עין שם: (ל"ה) בשיירי נכרים. רוצה לומר, בנגון ששומע בו לעבדים, כגון אברהם ששם ספר חסידים, וב"ח בתשובה סוף סימן כז כתב דוקא נגון שמתיר לזה. וכתב

באר הגולה

כי אם בקול שהרבים מסבכים עליו ואינו פוסק, דמסתמא יש לומר שלא על חנם יצא הקול הזה, אבל אם ידוע לנו שרק אחד הוציא את הקול מתחלה ועל דוד נשתרוב הקול בעיר, אין מנה עליו שם קלא דלא פסיק, ואפשר דהכי נמי בענינו כן. ואחר כך מצאתי בחתם סופר ארץ חיים סימן (כ"ה) [דף ע"ש] שמשמע כן, עין שם. ואמנם לבאורה יקשה מאד, דהאיד מועיל שום קלא דלא פסיק להודות תנן ודא מטייל יש לו הפסד ממון אם כן, כדמכתב בים של שלמה חלין סוף פרק קמא, עין שם. ולענין הפסד ממון בעלמא פשוט וברור דלא מהני שום קלא, כדמשמע מסימא הגמרא גטין פט ע"א ריש עמוד, וכן שם: הקידוש נכסיו או הפקיר נכסיו אם כן חטא קמחי, עין שם, ואפלו אמרנא דמוכת לא מהני להוצאת ממון, כדמשמע בחשן משפט סימן תח, וכל שכן קלא בעלמא. ואפשר דהאי טעמא דאיתא בגטין פט ע"א דהכי יצא לה שם מונה אין חוששין לה משום דאפשר דפריצות בעלמא תווי לה ועל ידי זה בא לקול הזה. ולענין תנן אפשר דמסתמא לא יחא להו לאינשי לבתחלה למנות איש איש לו כל כך פריצות שיתבא לידי קלא דלא פסיק על גנות בזה, ותיה לו לשמר את עצמו שלא יבא לזה. ולענין אם רואים בו כמה סימני פריצות, פשוט דצריך להתיר בו, כמו שכתב רמ"א לענין שלית צבור המנבל פיו: * שלית צבור שהקוין. בזה המעשה נשאל הרשב"א, וזכה הרשב"א לתאב מחמת שני טעמים. אחד, מי שהוא מנהיג, כגון שהוא ספר לרבים או נהגם וכל דהאי גזנא, ורוצה שאחד יסענו באותו מנהיג לפרקים בזמן שהוא אינו יכול, הרשות בידו ואין בה ביד הקהל לעכב. שנים אפלו אם תש כחו ואין יכול לעשות כלל ומכרחים לקח אחר, אם כגו נראה, הוא קודם לכל אדם, ואפלו אם יש אחרים גדולים ממנו, עין שם, ובה תבין דברי הג"ה שכתבתי, ומה שכתב המגן אברהם, ומירי שכתבתי לשלית צבור כל ימי חיו, המעין שם היטב יראה דזה כתב הרשב"א שם רק לרוחא דמלתא להוכיח שכתבתי דעת הקהל היה מתחלה שאם יצטרף לעת וקנתו לעור לפרקים, שיהיה ברשותו לקח אחר לזה, ומכל מקום הוא הדין אפלו אם נשכר לשתיים ושלש שנים וצריך לפעמים לעור הרשות בידו, וקצת משמע כן בבאור הגר"א גם כן:

כדלעיל בסעיף קטן יד. ואולי בזמננו, בפנותינו הרבים, דנשתכח האסור מכלמה אנשים ואפשר דהוא שוגג בדרך, אין לפסלו, וכדאיתא כצין זה בחשן משפט סימן לד סעיף ד עין שם, ועל כל פנים לענין שלית צבור בראש השנה ויום הכפורים בודאי יש להתמיר. שלית צבור שהיה שוחט ונמצא שפטר טרפה בחזקת פשרה בשוגג, או שהיה מנקה ונמצא אחריו חלב, אף על פי שאין מסלקין אותו משלית צבור מכל מקום אין למנותו לבתחלה ונסות הגדולה. ואם עשה תשובה, מותר אפלו למנותו, כדלעיל בסעיף ה בהג"ה. קהל שחלקו תפלת ראש השנה ויום הכפורים כהן, אם קהל אחר מהם ולא יוכל להתפלל, אינו ראוי להעמיד איש אחר במקומו וביד הקהל דוקא להעמיד ונשאר אפרים סימן לא, ועין בתשובת נסות וחקקאל סימן יג): (פ"ה) שלית צבור שהקוין. והוא הדין (ס"ה) בכל המנויים גם כן בנו קודם, ואפלו יש אחרים גדולים ממנו, כיון שהוא ממלא מקום אבותיו. יש אומרים דבתקום הממנה להרביץ תורה או לדון לא אמרין שפניהן קודמין, ויש חולקין, עין במגן אברהם ובנסות הגדולה ובעלת תמיד ובתשובת תתם סופר חלק ארץ חיים סימן יג: (פ"ה) ורוצה וכו'. כתב הרשב"א שם, הוא הדין דבכל עניני המנויים, אם רוצה המניין שאתה יסענו באותו מנהיג לפרקים הרשות בידו. וכתב הנסות הגדולה, דוקא אם הוא נראה לך, הן בפנין המלאכה הן ביראת שמים: (פ"ה) ערב, ובכלר (ס"ה) שלא יהא

שער הציון

(ס"ה) באר היטב: (ס"ה) מגן אברהם: (ע"ה) פרי מגדים: (ע"ה) מגן אברהם: (ע"ה) רש"א: (ע"ה) מגן אברהם:

לוח עמוד הידומי: יום ג ב חשון תשס"ג < יום ד חשוון תשס"ג < יום ה יב אלול תשס"ג < יום ו יט אב תשס"ג < שבי"ק בר תמוז תשס"ג

ח בסוף ספר הכל בו בשם תשובת הרשב"א.